

KONINKLIJK
OUDHEIDKUNDIG
GENOOTSCHAP

jaarverslag

CLVIII

2015

VERSLAG VAN HET BESTUUR

Uitgebracht in de 158ste jaarvergadering op 21 maart 2016

door Chris P. van Eeghen

De leden

Zes leden verloren wij het afgelopen jaar door overlijden:

- de heer P.H.M. Gerver, Amsterdam
- de heer B.C. van den Boogert, Amsterdam
- de heer C.J. de Bruijn Kops, Abcoude
- de heer E. Schilte, Amsterdam
- de heer J.E.G.C. Dibbits, Amsterdam
- de heer D.H. M. Peepkorn, Amsterdam
- de heer H. Willems, Duivendrecht
- de heer P. Adriaanse, Amsterdam

Wij danken hen voor hun vaak langdurige lidmaatschappen en herdenken hen.

In het jaar 2015 nam het aantal leden weer toe, van 625 leden in 2014 tot 693 aan het einde van 2015. Dit was te danken aan 91 nieuwe leden, die de 15 opzeggingen meer dan goed maakten. Deze nog steeds voortdurende stijging van het aantal leden verheugt het bestuur.

Vergaderingen/lezingen in 2015

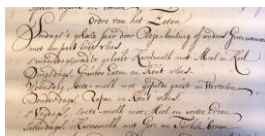
In Auditorium Rijksmuseum:

12 januari, prof. Marita Mathijssen-Verkooijen,
De obsessie met het verleden
met drankje na

16 februari, dr. Gregor Weber
Late Rembrandt
met bezoek aan de tentoonstelling

23 maart, J157ste Jaarvergadering en lezing door drs.
Marleen Willebrands, *'Vliergelee van suster. Jan segt dat
goet is'.* *Achttiende-eeuwse eetcultuur in de
Amsterdamse grachtengordel* met drankje na

19 oktober, dr. Jet Pijzel,
Nederland dineert. Vier eeuwen tafelcultuur
met drankje na

16 november, drs. Norbert Middelkoop,
Amsterdamse regentenstukken

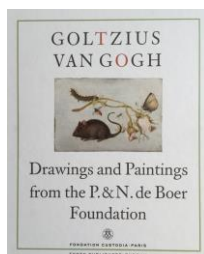
14 december, Jan Six en Kai van
Hasselt, *Jong geleerd, oud gedaan?*
met drankje na

Activiteiten voor de leden

9 en 10 februari preview van de tentoonstelling *Late Rembrandt* in de Philipsvleugel tijdens de reguliere openingstijden van het Rijksmuseum

16 februari avondontvangst voor KOG-leden en oud-medewerkers van Rijksmuseum met een korte lezing over de *Late Rembrandt* en aansluitend toegang tot de tentoonstelling

18 april t/m 17 mei gratis toegang voor KOG-leden tot de tentoonstelling: *Goltzius tot Van Gogh*, Tekeningen & Schilderijen uit de Stichting P. en N. de Boer

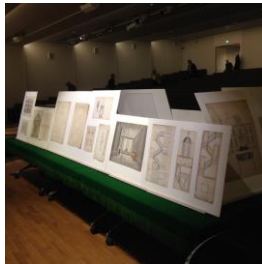
13 juni bezoek Witsenhuis voor leden, 6 groepen van 8 personen
Rondleidingen gehouden door J.F Heijbroek, Jessica Voeten en
Sandra Plukker

14 september, bijeenkomst KOG-jongeren in Ateliergebouw bij het Rijksmuseum met lezingen door J.F. Heijbroek over geschiedenis van KOG en door Arie Pappot over restauratie van munten uit de collectie met borrel na (30 aanwezigen)

14 en 15 oktober preview van de tentoonstelling *Azië in Amsterdam* in de Philipsvleugel tijdens de reguliere openingstijden van het Rijksmuseum

6 november schouw rond de architectuurtekeningen uit de KOG-collectie t.g.v. afscheid van Hester Manger Cats-van den Berg als secretaris van KOG-bestuur voor genodigden (32 aanwezigen);
7 november voor KOG-leden (30 aanwezigen)

17 november onthulling 'Gooisch Vrouwtje' in Grote Kerk te Naarden

10 december Museum Van Loon; rondleiding voor KOG-leden op tentoonstelling Van de Poll bij Van Loon (ca. 60 aanwezigen)

Aanwinsten Aankoop

Jaarpenning 2015 van Vereniging van Penningkunst: Eylem Aladogan "Believe" materiaal: ExpoAcast, maten: 90 x 25 mm

Op veiling mei 2015 Munten-en Postzegel Organisatie: 'Burgemeesterspenning Gemeente Amsterdam' door D. van der Kellen, 1852. Doorsnee: 40 mm

Schenking

Afgietsels en mallen van KOG-penning door mevrouw Van Ek, weduwe van de zoon van de kunstenaar Jac. A. Jacobs (1884-1968)

Uit de nalatenschap Mr. C.P. van Eeghen (1921-2014) werden door de erfgenamen geschonken 101 veelal geannoteerde en doorschoten veilingcatalogi uit de periode 1748-1830

Schenking Ineke Hellingman: twee silhouetten (zie bij commissie verslag Zeden & Gewoonten)

Schenking C. en W. Schimmelpenninck van der Oye: 12 tekeningen voor Atlas Amsterdam (zie bij commissie verslag Atlas Amsterdam)

In langdurig bruikleen gegeven

Aan Stichting Grote Kerk Naarden:
het 'Gooisch vrouwtje' (BK-KOG-668E)

Restauraties

Kruierend Ijs van Cornelis Jacobsz van Culemborch bij
Atelier Boersma te Rotterdam (kosten gedeeld door KOG,
Museum Rotterdam, Catharijne-convent en Musea Brugge).

Tegeltableau Slag bij Duins (BK-KOG-253-263) bij Petracon (op kosten van
Rijksmuseum)

De bruiklenen aan tentoonstellingen

A. Objecten in KOG-beheer:

- Rijksmuseum, 'Azie in Amsterdam' 15.10-2015-18.1.2016:
  - KOG-AA-4-03-008 M. van Musscher *'Portret van Nicolaes Witsen'*

- Amsterdam Museum/Museum Willet-Holthuyzen, 'Knipkunst'
23.10.2015-17.10.2016:
  - KOG-ZG-1-18A-Knipkunst-30 *Tsaar Peter*
  - KOG-ZG-1-18A-Knipkunst-32 *Frederik III*
  - KOG-ZG-1-18A-Knipkunst-34 *De liereman*

- Stadsarchief Amsterdam, 'Vincent van Gogh 400 dagen in Amsterdam' 17.12.2015-17.4.2016 15 tekeningen/foto/prent:
  - KOG-AA-1-29-131 Ludwig Rohbock, *Schreierstoren*
  - KOG-AA-1-13-339 J.M.A. Rieke, *Steenpad*
  - KOG-AA-1-14-371 G. Lamberts, *Hoge Zeedijk, Jodenkerkhof*
  - KOG-AA-1-33-41 *Engelse Kerk/Begijnhof*
  - KOG-AA-1-02-6006 P.J. Lutgers, *Gezicht vanaf het IJ, 1870*
  - KOG-AA-1-02-6002 P.J. Lutgers, *Gezicht vanaf het IJ, 1869*
  - KOG-AA-1-02-6000 P.J. Lutgers, *Gezicht vanaf het IJ, 1869*
  - KOG-AA-1-14-352 J.M.A. Rieke, *Nieuwezijds Voorburgwal*
  - KOG-AA-1-21-403 W.A. van Deventer, *Oosterdok*
  - KOG-AA-58-64 C. Angeren & Gösch naar G. B. M. Sühl, *Verzamelprent interieur Rijksmuseum*
  - KOG-AA-2-28-608 Hobbe Smith, *Kostverlorenvaart*
  - KOG-AA-2-28-656B H.M.J. Misset, *Korte Bleekerspad*
  - KOG-AA-2-10-225B H.M.J. Misset, *Zionskapel*
  - KOG-AA-2-02-009 E. Koster, *Het IJ*
  - KOG-AA-2-25-543 H.G. ten Cate, *Zeeburg*

B. Objecten in beheer bij Rijksmuseum:

- Rijksmuseum, 'Azie in Amsterdam' 15.10.2015-18.1.2016:
  - SK-A-528 Michiel van Musscher, *Portret van Johannes Hudde*
  - BK-Br-438 *Bloempiramide van Delfts aardewerk*
  - KOG-000509/vol 19 *Grote Atlas van Joan Blaeu*
  - KOG-OF-10 en 11 *Horti Medici Amstelodamensis*

- Bijzondere Collecties UvA, 'Op zoek naar van Santen & de kleuren van de Gouden Eeuw' 29.10.2015-14.2.2016:
  - KOG Hs 102 *Keurbijbel 1682*
  - KOG Hs 80 en 82 *Alba Amicorum, Middelburg, ca. 1610*

C. Objecten in beheer bij andere instellingen dan Rijksmuseum:

- Allard Pierson Museum, opstelling 1.6.2015-18.9.2015: *Gnathia-vaas* (KOG-1718a) in langdurig bruikleen bij Rijksmuseum van Oudheden, Leiden
- Catharijne Convent Utrecht, 19.9.2015-31.1.2016 'De Heksten van Bruegel': Cornelis Jacobsz van Culemborch *Kruiend IJs* (KOG1078). In langdurig bruikleen bij Museum Rotterdam

Bestuur en Commissies

Het bestuur kwam 5 keer in vergadering bijeen. Daarnaast bezochten bijna alle bestuursleden regelmatig het kantoor in de Teekenschool.

Ook de commissies verrichtten op het kantoor of in depot werkzaamheden voor de verschillende collectie-onderdelen, zie hiertoe het verslag van de Commissies hierna. Met grote regelmaat zijn op het KOG-kantoor en in het KOG-depot bezig met het ontsluiten en bewerken van de verschillende collecties:

Leonoor van Oosterzee. Zij zette de catalogisering van de Atlas Amsterdam voort.

Janine Grunfeld en Eef Schimmelpenninck werkten wekelijks een ochtend aan de catalogisering van de Atlas Zeden en Gewoonten.

Jannie Polak en Nettie Cassee zijn nog bezig met het ompakken van de waiers, waartoe zij met grote regelmaat op kantoor en in het depot kwamen.

KOG-hoogleraar

In de loop van 2015 werd de sollicitatieprocedure voor een nieuwe KOG-hoogleraar in werking gezet.

Raad van Advies

Leden van de Raad van Advies zijn W. Pijbes, algemeen directeur Rijksmuseum, Ch. Stolwijk, directeur Rijksdienst Kunsthistorische Documentatie en mevrouw I.P. Asscher-Vonk, voorzitter van het bestuur van de Museumvereniging.

Op 18 mei kwam de Raad met Chr.P van Eeghen en I. Hellingman bijeen in het Bureau van het Rijksmuseum.

Samenwerking met de vereniging Rembrandt:

De samenwerking met de Vereniging Rembrandt d.m.v. een fondsenwervende KOG-Rembrandt Cirkel verloopt goed. Op deze Cirkel zou het KOG met instemming van de Vereniging Rembrandt een beroep kunnen doen bij aanschaf van belangrijke voorwerpen.

Het Stadsarchief Amsterdam organiseerde in september een ontvangst voor de Cirkel.

Dit is het derde jaarverslag van deze voorzitter.

DE VERZAMELINGEN

BIBLIOTHEEK

Algemeen:

De commissieleden, Geert-Jan Koot, Adriaan Plak en Ellen Grabowsky, zijn vier keer bijeengekomen: op 20 februari, 10 april, 22 mei, en op 11 november 2015.

De commissieleden hebben op 10 april de zes dozen met archief, documentatie en boeken gelegateerd door mej. Isabella van Eeghen uitgezocht en geselecteerd wat naar het Stadsarchief, de familie en de KOG bibliotheek zou moeten gaan. Een voorstel is ingediend bij KOG bestuur. De boeken behoren tot de waaiercollectie van mej. I. van Eeghen zijn in het boekendepot van het KOG geplaatst. Het voornemen is om deze boeken te catalogiseren door een medewerker van de bibliotheek van het Rijksmuseum.

Op 22 mei zijn zes dozen met boeken uitgezocht waarvan de herkomst divers is.

Aangetroffen werden achtereenvolgens:

- Een interessante editie van het Vaderlandsch woordenboek / door Jacobus Kok. Met kaarten, platen en pourtrajten. [Met:] Byvoegzels op het Vaderlandsch woordenboek. Te Amsterdam : by Johannes Allart, 1780-1796 in 35 dln. Het KOG heeft al een 2de druk van deze uitgave met veel toegevoegde prenten. Dit is echter een 1e druk "avant la lettre", dat wil zeggen met de prenten voor de letter. Besloten is om ook deze set op te nemen. Bovendien is een link naar de Short Title Catalogue Netherlands (STCN) aangebracht op de deeltitels.
- Handelingen en levensberichten van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden uit de jaren 1869-2000 (ontbrekend ca. 1915-1969; 2001-heden) Incompleet, en veel delen in minder goede tot slechte staat. Voorstel is om deze set niet op te nemen aangezien digitale exemplaren raadpleegbaar zijn op de website DBNL. Slechts de niet gedigitaliseerde delen over 1969-2000 kunnen bewaard worden.
- Diverse boeken waaronder over gevelstenen, uithangborden, toerisme in Nederland, overdrukken uit KOG jaarverslagen en catalogi van tentoonstellingen in het Amsterdams Historisch Museum. Het voornemen is om deze boeken op te nemen indien niet reeds aanwezig, en te catalogiseren door een medewerker van de bibliotheek van het Rijksmuseum.
- Vijf identieke exemplaren van de KOG bestandscatalogus Munten en Penningen zijn geplaatst bij de verzameling munt- en penningenboeken. Deze boeken kunnen naar de voorraad.

Op 11 november is de schenking veilingcatalogi uit de nalatenschap Mr. C.P. van Eeghen (1921-2014) beoordeeld. Zie bij aanwinsten.

Tenslotte is er vanaf 1 april door Daphne Wouts onder leiding van de Rijksmuseum Research Library gewerkt aan het identificeren en het catalogiseren van alle Nederlandse drukken en in de Nederlandse taal uitgegeven werken inclusief veilingcatalogi voor 1801 in de Short Title Catalogue Netherlands (STCN). De KOG bibliotheek telt 8.125 titels. Van de 2.466 KOG-exemplaren die zijn opgenomen in het STCN-bestand bleken ruim 350 titels 'uniek', d.w.z. dat deze nog niet eerder aangetroffen werden in een andere deelnemende instelling. De volgende link geeft alle KOG boeken in de STCN weer:

http://picarta.pica.nl/DB=3.11/SET=2/TTL=11/CMD?ACT=SRCHA&IKT=8083&SRT=YOP&TRM=KOG%3F&REC=*

Bruikleen aan tentoonstellingen:

- Rijksmuseum, 'Azie in Amsterdam' 15.10.2015-18.1.2016:
  - KOG-000509/vol 19 *Grote Atlas van Joan Blaeu*
  - KOG-OF-10 en 11 *Horti Medici Amstelodamensis*

- Bijzondere Collecties UvA, 'Op zoek naar van Santen & de kleuren van de Gouden Eeuw' 29.10.2015-14.2.2016:
  - KOG Hs 102 *Keurbijbel 1682*
  - KOG Hs 80 en 82 *Alba Amicorum, Middelburg, ca. 1610*

Bezoekers:

195 boeken uit de collecties van het KOG werden in de studiezaal van het Rijksmuseum opgevraagd.

Aanwinsten:

Uit de nalatenschap Mr. C.P. van Eeghen (1921-2014) werden door de erfgenamen geschonken 101 veelal geannoteerde en doorschoten veilingcatalogi uit de periode 1748-1830. De veilingcatalogi zijn geplaatst onder de standplaatsaanduiding KOG VEIL in het boekendepot van het genootschap. Het Rijksmuseum heeft een uitzendkracht ingehuurd om deze collectie te ontsluiten. Er zijn 91 records aangemaakt die te vinden zijn met deze link: <http://library.rijksmuseum.nl/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=Callnum%3DKOG+VEIL> (zie KOG 2015:14)

Hollanders van de Gouden Eeuw / red. N. Middelkoop e.a.
Amsterdam, Amsterdam Museum/Hermitage/Rijksmuseum, 2014
KOG 2015:01

Kwartiermakers in Amsterdam: stedelijke instellingen als aanjagers van de ruimtelijke ontwikkeling, 1580-1880 / Esther Gramsbergen
Vantilt, Nijmegen 2014
KOG 2015:02

Het huis aan de 3 grachten. Zes eeuwen geschiedenis van een Amsterdams huis
/ Guy Martial Weijer
Uitgegeven in eigen beheer, Amsterdam 2014
KOG 2015:03

Zou Huizinga tevreden zijn? Kunst en geschiedenis in één museale presentatie.
Kruisbestuiving of stoorzender? Symposium t.g.v. het afscheid van Ad de Jong
als KOG-hoogleraar op 14 februari 2014 / red. Ch. van Rappard-Boon, M.
Donner
Koninklijk Oudheidkundig Genootschap, Amsterdam 2015
KOG 2015:04

Justus Swavings wondere bestaan. Wereldreiziger van 1784 tot 1835, verteld
door Salvador Bloemgarten
Boom uitgevers, Amsterdam 2015
KOG 2015:05

Abraham en Louisa Willet-Holthuysen. Amsterdamse verzamelaars in de 19de
eeuw/ Bert Vreeken
Waanders uitgevers, Zwolle en Museum Willet-Holthuysen 2015
KOG 2015:06

Groeten uit Amsterdam. Honderd jaar veranderingen in de stad/Robert
Mulder
Uitgeverij kleine Uil, Groningen 2015
KOG 2015:07

Kinderprenten, Volksprenten, Centsprenten Schoolprenten. Populaire grafiek
in de Nederlanden 1650-1950/N. Boerma, A. Borms, A. Thijs, J. Thijssen
Vantilt, Nijmegen 2014
KOG 2015:08

Zusters van JMJ. Geschiedenis van een congregatie 1822-1962/A.M.A.J.
Driessen en G.P. van de Ven
Uitgeverij Verloren, Hilversum 2015
KOG 2015:09

Van Bol tot Veth. De portretverzameling van de families Van de Poll, Wolters
en Quina/Claire van den Donk en Rudi Ekkart
Primavera Pers, Leiden 2015
KOG 2015:10

De Munten van Nederlandsch-Indië/ J. Moquette
Overdruk uit tijdschrift voor Indische Taal- en Letterkunde en Volkenkunde
deel I, afl. 1
Weltevreden 1908
KOG 2015:11

Asia > Amsterdam. The culture of luxury in the Golden Age/Ed. By K.H. Corrigan, J. van Campen, F. Diericks, J.C. Blijberg
Peabody Essex Museum, Salem & Rijksmuseum Amsterdam/Yale University Press, New Haven and London 2015
KOG 2015:12

‘Afseters en meester-afsetters’. De kunst van het kleuren 1480-1720/ Truusje Goedings
Vantilt, Nijmegen 2015
KOG 2015:13

Schenking 101 veelal geannoteerde en doorschoten veilingcatalogi uit de periode 1748-1830.
KOG 2015:14

In de schaduw van de oorlog/pim Ligtoet
St. De Driehoek, Amsterdam 2015
KOG 2015:15

Vincent van Gogh 400 dagen in Amsterdam/ Nienke Denekamp
Uitgeverij THOTH, Bussum – Stadsarchief Amsterdam 2015
KOG 2015:16

Beleidsvoornemens en projecten:

- A. Ontdubbelen en beschrijven van de resterende boeken uit de waaierbibliotheek mej. I. van Eeghen (aangetroffen in de dozen met documentatie waaiers) en enkele diversen.
- B. Beschrijven van ca. 9 meter boeken en tijdschriften over munten en penningen. De in Nederland uitgegeven boeken voor 1801 in deze collectie zijn al opgenomen in de STCN.
- C. Aandacht voor conserverende maatregelen en incidentele restauraties van boekbanden.

ATLAS VAN AMSTERDAM

Algemeen:

In de commissie hebben zitting Chris van Eeghen, Robert-Jan te Rijdt, Bert Gerlagh, Leonoor van Oosterzee en David Mulder

De commissie is voortgegaan met de beschrijving van de tekeningen, grotere formaten. Hiertoe is de commissie bijna elke maand bijeen geweest.

Lotte Jaeger heeft met ingang van 2015 haar werkzaamheden als vrijwilliger beëindigd. Haar werkzaamheden (de invoer van de beschrijvingen in Adlib) zijn voortgezet door Leonoor van Oosterzee.

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

- Rijksmuseum, 'Azie in Amsterdam' 15.10-2015-18.1.2016:

- M. van Musscher, *'Portret van Nicolaes Witsen'* (KOG-AA-4-03-008)

- Stadsarchief Amsterdam, 'Vincent van Gogh 400 dagen in Amsterdam'

17.12.2015-17.4.2016 :

13 tekeningen:

- Ludwig Rohbock, *Schreierstoren* (KOG-AA-1-29-131)

- J.M.A. Rieke, *Steenpad* (KOG-AA-1-13-339)

- G. Lamberts, *Hoge Zeedijk, Jodenkerkhof* (KOG-AA-1-14-371)

- P.J. Lutgers, *Gezicht vanaf het IJ, 1870* (KOG-AA-1-02-6006)

- P.J. Lutgers, *Gezicht vanaf het IJ, 1869* (KOG-AA-1-02-6002)

- P.J. Lutgers, *Gezicht vanaf het IJ, 1869* (KOG-AA-1-02-6000)

- J.M.A. Rieke, *Nieuwezijds Voorburgwal* (KOG-AA-1-14-352)

- W.A. van Deventer, *Oosterdok* (KOG-AA-1-21-403)

- Hobbe Smith, *Kostverlorenvaart* (KOG-AA-2-28-608)

- H.M.J. Misset, *Korte Bleekerspad* (KOG-AA-2-28-656B)

- H.M.J. Misset, *Zionskapel* (KOG-AA-2-10-225B)

- E. Koster, *Het IJ* (KOG-AA-2-02-009)

- H.G. ten Cate, *Zeeburg* (KOG-AA-2-25-543)

prent:

- C. Angeren & Gösch naar G. B. M. Sühl, *Verzamelprent interieur Rijksmuseum* (KOG-AA-58-64)

foto:

- Anonieme fotograaf, *Engelse Kerk/Begijnhof* (KOG-AA-1-33-41)

Aanwinsten:

- Schenking C. en W. Schimmelpenninck van der Oye: 12 tekeningen voor Atlas Amsterdam:

- Anoniem, vroeg 19e eeuw, *Het protestants weeshuis* (KOG-AA-1-38-6000)

- Antoon Derkzen van Angeren, *De wereldtentoonstelling in Amsterdam in aanbouw* (KOG-AA-1-73A-6000)

- Antoon Derkzen van Angeren, *Gezicht in het Panopticum, Amsterdam* (KOG-AA-1-72E-6000)

- Petrus Kiers, *Het Kattenburgerplein, Amsterdam, bij avond* (KOG-AA-1-9-6004)

- Antonie Oberman, *De ingang van de Kalfjeslaan aan de Amsteldijk* (KOG-AA-1-5A-6000)

- Hollandse School, 19e eeuw, *Poort langs de Amstelveenseweg* (KOG-

AA-1-84E-6000)

- Pieter Ernst Hendrik Praetorius, *De ingang van het Begijnhof, Amsterdam* (KOG-AA-1-5C-6000)

- Gerrit Lamberts, *Gezicht op langs de Amstel aan de Weesperzijde afgemeerde Zwitserse aken* (KOG-AA-1-4C-6000)

- Hollandse School, laat 18e eeuw, *De Glasblaserij op Wittenburg te Amsterdam* (KOG-AA-1-45G-6001)

- Hollandse School, laat 18e eeuw, *Wittenburg* (KOG-AA-1-45G-6000)

- Hollandse School, laat 18e eeuw, *Wittenburg* (KOG-AA-1-45G-6002)

- Evert Pzn. Doublet, *De Overtoom* (KOG-AA-1-10-6001)

ATLAS VAN AFBEELDINGEN BETREFFENDE ZEDEN EN GEWOONTEN

Algemeen:

De commissie van de Atlas Zeden en Gewoonten bestaat uit de leden:

Daniel Horst, Janine Grünfeld, Machteld Löwensteyn, Eva Schimmelpenninck en Helen Schretlen (voorzitter).

De commissie kwam 1x bij elkaar, op 5 november 2015. De voorzitter was van februari tot augustus afwezig, wegens verblijf in het buitenland.

De invoer

Janine Grünfeld en Eva Schimmelpenninck voerden met veel geduld en kennis van zaken ook dit jaar 1x per week prenten en tekeningen uit de Atlas Z&G in. De invoer van gezelschapspelen (portefeuille Gezelschapspelen I en II) en silhouetten (portefeuille XXVIII A) kon worden voltooid.

Daniel Horst is bij de digitalisering van de Atlas de vraagbaak voor problemen en ondersteunt het duo waar nodig.

Volksprenten

Joyce Zelen onderzocht de 740 houten blokjes – waarin voorstellingen zijn uitgesneden – voor het drukken van Centsprenten, die afkomstig zijn van de drukkerij van de Weduwe C. Kok-van Kolm. Alle afbeeldingen werden gekoppeld aan de bestaande Centsprenten en de onderzoeksgegevens gedigitaliseerd.

De blokjes kwamen in 1881 in het bezit van het KOG (zie het jaarverslag 1881). Vanaf (vooralsnog) onbekend jaartal waren ze in langdurig bruikleen bij

het Openluchtmuseum te Arnhem. In 2005 werd dit bruikleen geretourneerd. Na een decennium in depot KOG gelegen te hebben zijn ze nu per Centsprent geborgen in ladenkast en digitaal ontsloten.

Bruikleen aan tentoonstellingen:

Drie bruiklenen voor de tentoonstelling in Museum Willet-Holthuysen, *Knipkunst-Ode aan een ambacht*, 22 oktober 2015 tot 17 januari 2016, de knipsels:

- *Tsaar Peter* (KOG-ZG-1-18A-Knipkunst-30)
- *Frederik III* (KOG-ZG-1-18A-Knipkunst-32)
- *De liereman* (KOG-ZG-1-18A-Knipkunst-34)

Aanwinsten:

Geschenk van Ineke Hellingman:

- Silhouet zittende heer naar rechts bij een schrijftafel; toegeschreven aan J.A. Schmetterling ca. 1785 (KOG-ZG-1-XVIII A-IX-25)
- Silhouet jonge vrouw naar links; anoniem, ca. 1785 (KOG-ZG-1-XVIII A-IX-25)

MUNT- EN PENNINGKABINET

Algemeen:

De commissie bestaat uit Marcel van der Beek (voorzitter), Jan Stuurman en Gijs van der Ham.

Dit jaar is verder gewerkt aan het in langdurig bruikleen geven van de collectie aan het Rijksmuseum.

Aanwinsten:

Aankoop:

- Jaarpenning 2015 van Vereniging van Penningkunst: Eylem Aladogan
‘Believe’ materiaal: ExpoAcast, maten: 90 x 25 mm
- Op veiling mei 2015 Munten-en Postzegel Organisatie:
‘Burgemeesterspenning Gemeente Amsterdam’ door D. van der Kellen, 1852.
Doorsnee: 40 mm

GEVELSTENEN EN BOUWFRAGMENTEN

Algemeen:

In de commissie hebben zitting Onno Boers (secretaris), Norbert van den Berg (voorzitter)

Jan Bosma en Niek Smit.

Er zijn geen activiteiten te melden na vorig jaar, toen een drietal gevelstenen op hun historische plekken zijn ingemetseld.

De commissie kwam niet bij elkaar dit jaar.

BURGERBEWAPENING EN SCHUTTERIJ

Algemeen:

De commissie bestaat uit de heren Peter Jansen en Rob Joghems en mevrouw Eveline Sint Nicolaas.

De heren Jansen en Joghems zijn twee maal samen gekomen op het kantoor van het KOG om de resterende dozen met archiefmateriaal door te nemen.

Bij het controleren van de bruikleenadministratie met het Nationaal Militair Museum door het Rijksmuseum (Eveline Sint Nicolaas) wordt ook het bruikleen van het KOG en meer specifiek van de Commissie Schutterij en Burgerbewapening meegenomen. Dit heeft geleid tot het terugvinden van enkele voorwerpen waarvan de standplaats niet meer bekend was.

WAAIERS

Algemeen:

De Commissie Waaiers bestond in 2015 uit Chris van Eeghen jr., Jannie Polak, Nettie Cassee en Leonie Sterenberg.

De commissieleden J. Polak en N. Cassee zijn in 2015 dertien keer bijeen gekomen voor het project van het ompakken van de waaiers.

Er is voortgegaan met het ompakken van de waaiers van de collectie mej. Isa van Eeghen. Inmiddels zijn 44 dozen met waaiers gevuld, alle met circa twintig waaiers per doos in twee lagen op elkaar.

Een begin is gemaakt met het vervaardigen van bakjes met een indeling in lengterichting, bedoeld voor waaiers die door hun lengte niet in bakjes met een breedte-indeling passen. Deze waaiers zijn door hun formaat dikwijls ook breder, waardoor er niet meer dan circa 6-7 naast elkaar passen.

Er blijft een aantal waaiers over die zo dik/hoog zijn dat zij slechts in één laag in een doos gepakt kunnen worden.

Waaiers in doosjes

Bij waaiers in doosjes werden steeds het doosje direct naast de waaier opgeborgen. Dit principe hebben we verlaten, omdat veel doosjes te hoog waren om in het systeem van twee lagen in een doos te passen. Deze waaiers met hun doosjes zouden dan in een doos met slechts één laag opgeborgen moeten worden. Dit bleek meer ruimte te gaan vergen dan er beschikbaar was in het depot. Besloten is om de doosjes apart van de waaiers te bergen. De waaiers zijn/worden dus opnieuw gerangschikt. Ook waaiers, waarvan de doosjes langer zijn dan de waaiers zelf, zijn nu ingepast.

De doosjes worden goed gedocumenteerd bij elkaar opgeborgen.

Afbeeldingen

De foto's van de waaiercollectie van mej. Isa van Eeghen, die op film- en negatiefnummer in mappen zaten, zijn opnieuw geordend, nu op inventarisnummer. Miekie Donner heeft hier een grote bijdrage aan geleverd. Helaas zijn de gescande negatieven nog steeds niet aan Adlib verbonden.

Bruikleen aan tentoonstellingen:

Waaier met voorstelling Dido en Aeneas, uit de Tal-collectie, (KOG-WA-Tal B-330) tentoonstelling *Carthago*, in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden, 27 november 2014–10 mei 2015.

Bezoekers:

Studenten van de master Textielconservering van de Universiteit van Amsterdam, onder begeleiding van Lisca Wurfbain, hebben het KOG bezocht en informatie gekregen over de verschillende typen waaiers, de materialen, vormen van schade en de wijze waarop zij worden opgeborgen.

ZEGELS EN CHARTERS

Algemeen:

In de commissie hebben zitting dr. C.L. Verkerk en drs. G. van Herwijnen.

De leden van de commissie hebben in het jaar 2015 in een reeks besprekingen de beschrijving van zowel de uitwendige kenmerken alsook van de inhoud van de oorkonden, die in het bezit zijn van het KOG, nader uitgewerkt.

Daarnaast hebben zij uit literatuur en archiefbescheiden aanvullende gegevens verzameld over de oorkondes en de begunstigden en over het object van de rechtshandeling. Zij hebben overwogen welke resultaten van dit onderzoek als aanvullende gegevens aan de presentatie van de oorkonden zullen worden toegevoegd.

De samenstelling van de drie indices (persoonsnamen, geografische namen en trefwoorden) is voortgezet.

VOORWERPEN VAN GESCHIEDENIS EN KUNST

Algemeen:

In de commissie hebben zitting: Jet Pijzel-Dommisse, Dirk-Jan Biemond en Thijs Boers.

Eind van het jaar heeft Thijs Boers met hulp van Mieke Donner in depot Lelystad het bruikleen dat 2005 retour kwam uit NOM geïnventariseerd.

SCHILDERIJEN

Algemeen:

De commissie Schilderijen heeft op 9 maart met Charlotte van Rappard overlegd over een drietal schilderijen die nader onderzocht moeten worden i.v.m. mogelijke afstoting. Het betreft twee Madonna's met kind, KOG 1071 en KOG 1075, en een wapenschild met het wapen van Gerrit van Rosier, KOG 1136. Op 15 juni werd het depotgebouw van het Rijksmuseum te Lelystad bezocht om deze drie schilderijen nader te bekijken. Daarnaast werd een vlootshow gehouden van alle KOG-schilderijen in depot, waarbij gelet werd of er nader onderzoek naar schilderijen wenselijk is, en of schilderijen mogelijk voor langdurig bruikleen elders interessant zouden kunnen zijn. Voor 2016 is eenzelfde bezoek gepland aan het depotgebouw van het Amsterdam Museum.

Bruikleen aan tentoonstellingen:

- Rijksmuseum, 'Azie in Amsterdam' 15.10-2015-18.1.2016: Michiel van Musscher, *Portret van Johannes Hudde* (SK-A-528)

ARCHITECTUUR- EN ONTWERPTEKENINGEN

Algemeen:

In de commissie hebben zitting de heren Reinier Baarsen, Pieter Vlaardingerbroek en Wolbert Vroom.

De commissie is een twee keer plenair bijeen geweest, met name om de schouw van 6 en 7 november 2015 voor te bereiden, waarin de collectie tekeningen afkomstig van A.A. Kok centraal stond. De eerste besloten schouw van 6 november was ter ere van het afscheid van onze KOG-secretaris, Hester Manger Cats-van den Berg, de tweede op zaterdag 7 november was open voor alle leden.

Daarnaast is verder gegaan met het bestuderen van de collectie Kok (M-KOG-AA-6), waarvan de beschrijving in de afrondende fase terecht is gekomen.

Daarnaast zijn de eerste contacten gelegd met een privéverzamelaar met betrekking tot de verwerving van zijn collectie architectuur- en ontwerptekeningen.